

Latweefchu Awises.

Nr. 12.

Zettortdeenâ 24. Merzi.

1860.

Awischn - sinnas.

Mastawas Awises raksta tâ: 19tâ Webruari $\frac{3}{4}$ us desmitem wakkârâ brauzoht mehs redsejam kahdu swaigsi, kas stahweja ne zil tablu no leela feetina, — ne sinnam winna weetu pilnigi apfihmeht, — leelaku paleekoht. Palikke tik leela kâ mehnes un farkana kâ nodedsinata dsele, bet ne sprehgaja dsirksteles neds isdewe kahdus starrus, un spihdeja gan gaischaki, gan aikal tumfchaki lihds pufszest diwpa desmitem. Nu swaigsne palikke jo tumfcha, paschâ pufsnakti pawiffam nodfisse nu tikkai mellais plekkitis palikke. Tâhs zittas swaigsnes spihdeja kâ jaw allasch spihd. Muhfu kutscheris fazzija: „Ahrè! fchi Deewa swaigsnite fawu laiku nodfihwojuse!“ — „Woi tâ?“ — „Sinname leeta, ka wiffa pafaula isdegs ar ugguni, ir muhfu semme. Taggad schihs swaigsnes laiks bij atnahzis, un winna isdegguse. Kad muhfu semmes laiks buhs nahzis, tad ir fchi isdegs!“ — Ja teesa ko schihs Awises stahsta, tad gan ir zitti, ir swaigsnu prattigi to buhs redsejuschi un skaidrakas sinnas par to isdohs. Bet lihds schim zitti par to wehl ne ko naw rakstijusch.

Behterburgas palizeja fanehmuse kahdus septimus faundarritajus, kas taifijusch wiltilgu papihra nandu un arri wiffadu zittu wiltibu, blehdi bu un sahdsibu padarrijusch. Pee teem atraddusch pulku jaw gattawu papihru un ir tâhs maschine, ar kurreahm scho wiltigu nandu taifijusch. Diwi blehschi gan effoht isbehgusch, bet ir schohs gan wehl dabbuhs un tad patte gruhtaka Sibiriâs strahpe teem buhs jazeesch. Redsi ko padarra nau das kahriba!!

Italia. Jaw sinneet, Widdus-Italias walstis skaidri isdeikuschas, ka Sardinjeru Behniam grabboht padohtees. Tad nu nosuhtijuschas weetnee-

lus pee Wiktoru Emanuelu un luhguschas, lai schahs peenemm. Behninsch atbildejis, ka tahdai weenprahtigai un firsnigai luhguschana ne warroht prettim turretees, kas wiffai Italiai effoht par labbu. Ar preeku peenemmoht schihs walstis. Toskanai dohschoht ihpafchu waldischanu un arri peenemmoht Bologna (Romagnu) kas no Pahwesta atschlihrusees. Pahwesta tehnam buhschoht allasch ustizzigs dehs un tam grabboht par scho semmi gadda-naudu malsajt. Suhtischoht tuhda fawu karraspehku, kas schihs fawas walstis jaunâs dallas pasargaschoht un faazinaschoht Turin wiffas walstis leelu runnas deenu, lai eetaifa wiffu walsti tâ kâ wajaga. — Nu wiffos pilfatos leelus preeku un gohda fwehtkus swinnejuschi — un Sardinija, Mailante, Parma, Modena, Toskana un tas gabbals no Pahwesta semmes (Romagna) irr palikkuse weena weeniga Sardinias walstis, ar kahdeem 12 milj. zilweeem, tad nu tik stipra, ka Napoleons fakka: tam sawi rohbeschi us to puffi effoht jastiprina un tamdehl japanemm Sawoja un Nizza ar leeleem Alpu kalneem, kas pateesi stiprakti par paschu leelaku muhri, ko garr rohbescheem warretu ustaisht. Arri Napoleons pawehlejis isheet sawam karrapullkam (kahdeem 60 tuhst., kas lihds schim Mailantes dakkâ stahwejuschi), un schis nu fahzis eet pah Alpu kalneem us Sawoju un Nizzu, schihs semmites panemt, ko Sardinjerâ Behninsch Napoleonam atdohd. Jo fakka, fawâ starpâ pehnajâ gaddâ, pirms tas karsch Italia eefahzees, effoht tâ faderrejuschi: Ja Sardinjerim isdohschotees Widdus-Italiu dabbuht, tad schim Sawoja effoht jadohd Napoleonam. Sawojeesch gan grabboht labprakt palikt pee Sardinias, bet kahdi 30 aisgahjuschi pee Napoleonu, tam peekrittusch klast un luhgusch, lai Sawoju un Nizzu panemm. Napoleons itt laipnigi tohs usnehmis un fazzijis: preezajahs, ka pa-

fchi gribboht; labpraht fchih's semmites peenemmoht un zitteem Ciropas waldineekem par to siianu laidischoht. Nu gan wiffa Ciropa par to kurn, un wiffuwairaf Schweizeri kaunojahs. Pee Napoleonu fchee nofubtiijufchi weetneeku un likkufchi teikt, ka to ne warroht wehleht, jo tahs Sawojas dallas, kas pee Schweizeru rohbescheem, peederroht ihfti fcheem. Bezzu wezzös laikös un atkal 1815tä gaddä Ciropas waldineeki spreedufchi, ka fchee aprinki tahdi, kur ne drihftoht eet nekahd's fweifch karea-speht's un ja gadditohs, ka Sardinjeris fchohs aprinkus wairs ne gribboht, tad tikkai Schweizeri un nekahda zitta walts tohs warroht dabbuht. Bet Napoleons Schweizerus gan ne klaufih's, jo ne klaufa ne Engländerus, kas Sawoju tam arri ne gribb nowehleht.

Bet nu ar Bahwestu Napoleonam un Sardinjerim irr kibbeles, jo Bahwest's fcheem ne warr peedoht, ka tam sawas walts leelu gabbalu panehmufchi. Wehl drauda Sardinias Kehninam un nebuht ne padohdahs wiinna prahtam, bet ne drihft ar warru prettim turretees; jo Napoleons atkal drauda sawu karea-spehtu iswest no Rohmas, gan labbi sinnadams, ka tur tad dumpis buhtu gattaws un Bahwestam nekahda spehta naw to sawaldiht. Bahwest's fohljis Neapeles Kehnina karea-spehtu atazinahht, ar to pasargatees Rohmä un uswarreht ar kareu Romagnu. Bet fchis deenäs Napoleona weetneeks Bahwestam skaidri teizis: Ja Bahwest's aizinaschoht Neapeles saldatus, tad Sprantschi iseeschoht no Rohmas un karsch buhs gattaws! — Deews Kungs un scheligais Keisers lai irr teikti, ka meh's pee falda meera warram palikt. Lai tas Kungs ir Italiu pasarga no karea pohsta!

Mwrifa. Tä rahdahs ka eenaidneeki tik ahtri wehl ne warreschoht meeru faderreht; jo Maroffas Keisers naudu gan gribboht doht, bet nekahdu semmes gabbalu; turpretim Spanjeris gribboht paturreht to semmes-gabbalu, fo jaw panehmufchi un, wehl klahht Maroffescheem buhs ismaksahht tik dauds zil fchis karsch maksja. Spanjeri nu atkal fahht karoht, un eenaidneekus atkal sakahwufchi.

India. Nalkta Bombajas Amijs: Itt nikna kalnu tauta no Tippera-kalnem effoht eelaufufees

Galantes dalkä India un breefmigus pohsta darbus padarrijufe. Effoht apkahnufe lahdu 2 tuhftofchus zilwekus, ir fewas un behrus neschehligi mohzijufe un wiffu islaupijufe. Tad ar sawu laupijumu aiszahjufe atkal sawd's kalnd's.

S—3.

Londoné taggad effoht 2½ milj. eedfibwo-taji, 3 simts tuhft. nammi; 6 tuhft. atwokati, kas tur ar prazzeschu wefchamu darbojahs; 830 mahzitaji, 429 basnizas un 423 luhgichanas nammi. Preefch teem isfalkufcheem tur effoht 2 tuhft. 500 bekkeri un 1 tuhft. 700 stakteri. Preefch teem isflahpufcheem effoht 4 tuhft. fchenkes un 1 tuhft. wihnuhschi. Tahdas bohtes, kur wiffadas fweifchu semju saknes un lappas pahrdohd, tur effoht 2 tuhft. 6 simts. 1 tuhft. 260 kappijas fchenkes un 1 tuhft. 500 peena pahrdemeji. Tur arri effoht 2 tuhft. 400 labbi ismahziti abrites; 500 kapsehtas; 3 tuhft. kurpneeki, 2 tuhft. 950 ffohderi; 1 tuhft. 500 aubju taifstajas; bet 1 tuhft. 500 ffohlu. Nu warri redseht, zil Londone irr leels pilfats.

J. R.

Strehja fiffeni.

Kapteinam Behportam (Beaufort) gaddijahs buht Smirnas pilfatä, 1811tä gaddä, un tur wiafch redseja fiffenu breefmigu pulku, kas dewahs us Sirias pufsi. Scho pulku ismehroht plattumä, garumä un augstumä wiinnam isdewahs, — un tä warreja arri aprehkinahht wiinna flaitli. Siffenu drufhma gabje bes ihstenas mitteschanas pa trijahm deenahm un trijahm naktim weenadi ween. Warreja labbi redseht, ka drufmas augstums ne bija maks pah 300 affehm. Siffenus weenu no ohtra nehme plattumä us trijahm pehdahm, augstumä us pehdu. Un tä nu aprehkinaja ka drufmas flaitlis isnahht us 168,608,563000000. Kas gudri mahzih's, lai isteiz scho flaitli! un tad lai isteiz zil gaxam gan wajjadsetu buht maifam kur fchohs fiffenus warretu eebeht. Ja kas fo dsirdejis un sinn no tahm piramidehm Egipté, us tahdu falkam, ka trauks tuhftofschu reisi tik leels ka wifelcelala piramihde, us to wehl ne tiktu. Ja gribbetu fchohs

fiffenus falikt tà lã winni ffehjuschi, tilpat tablu weenu no ohtra, un tà liktu strihpi ap wiffu muhsu pasauli, tad schi strihpe buhtu pufsjuhdes platta. Un tatschu schi fiffenu druhfma bija til kahda nodakka no teem pulkeem, kas tannis gaddõs pohstidami Indijas semmei kritte wirfũ. Behdas zaur fiffeneem Egipte Mohsus tà nosihme, ka tas breefmigs pulks toreis bijis tahds leels, kahdu laudis wehl ne bija redsejuschi (2 Mohs. 10, 6. 14); bet fiffeni preeksch tam un pehz tam tai semmẽ rahdijuschees. Arri taggad ne rekti noteek, ka rihta-wehjsch fiffenus no Arabias nes pahri pahr farkanu juhru us Egipti, un wallara wehjsch tohs atkal gahsch atpakkat. Winni eet sawu zellu itt teescham. Ja zella preekschã irr muhri, nammi, kohli, — fiffeni ne eet apfahrt, bet kahpele wirfũ pahri. Ne rekti zaur tam druhfmahm paschahm gals, kad winnas nahlfuschas no Cipratas uppes us Sibriju, un sawu zellu griib pasteigt pahri pahr juhru, jo tur winneem janoslihsst.

Kur zulkas lohpi, tur schahs eedsenn fiffenu pulkã, — un winnas tohs ehd itt kabrigi pa daudi simtu tuhstoscheem; — bet zil tas irr prett teem atlikfuschee miljoneem! Dschureis auksts wehjsch tohs nokauj, un tad winni fapuhdami wiffu gaisu padarra nahwigu. Zaur tam ka nosprahgusch fiffeni fapue eeksch Italias preeksch drihs trihspadefmits simtu gaddeem, — zaur indewi sawu gallu dabbuja miljones zilweku un daudi lohpu. — Praweets Joels, — tahs tschetras pahriwehfschanas kas fiffeneem, — nosauj ar tschetreem sawadeem wahrdem (Joels 2, 25), un fakka no teem (2, 10): „Winnas preekschã drebb ta semme, ta debbees trihz.“ Schee wahrdi naw janemm tà, itt kã fpehtu fiffeni debbest kustinahnt un semmi trihzinahnt; bet teescham bailiba semmes laudim, kad fiffneu druhfma nahl klahnt, ne irr masaka kã kad debbees druhbetu un semme eetu wilneem. Dapehz arri eenaideeku karra-pulkus lihdsina fiffenu druhfmahm, un itt breefmiga lihdsinaschana schi, kad apdohma ka ittin tà noteek, kã Praweets Joels isteiz un kã wiffi tee to apleezina, kas Austruma semmẽ redsejuschi leelus fiffenu pulkus. Arri winnu augumu

lihdsinaja ar sirgu augumu; galwa gandrihs isflat-tahs kã sirga galwa. Tã tad Joels ffehju-fiffenus peeminnedams (2, 1—10) fakka tà: „Basuneet ar basuni eeksch Zianas, un flanneet stipri us mannu fwehtu kalnu, laid wiffi semmes eedshwotaji drebb, jo ta Kunga deena nahf, jo ta irr tuwu. Weena tumfscha un pakrehsliga deena, weena apmahkusi un miglaina deena, kã rihta blahfma isplehsta pahr teem kalneem, leela un warrena tauta kahda ne irr bijusi muhscham, neds pehz wairs buhs muhschigõs gaddõs pee raddu raddeem. Winnas preekschã rihi weens ugguns un pakkat winnu degg weena leefma, ta semme irr winnas preekschã kã flaisst dahrfs, bet pakkat winnu weena tulfcha pohsta weeta, ne-weens warrehs no tahs aisbehgt. Winnas gihmis irr kã to sirgu gihmis, un kã jahtneefti tapat winni ffreees. Dee atlehs us to kalnu wirs-galleem kã rattu rihseschana, kã ugguns leefma sprehga, kas ruggajus aprihi, kã warreni laudis, kas us karru irr apbrunnoti. No winnas eetaudsischanas istruhzinasces tee laudis, wiffu waigi nobahlehs kã pohdi. Dee tezehs kã warreni, kã karra-wihri uskaphs tee us muhreem, un tee zelsees ikweens us saweem zelleem, un ne atkaphs no sawahm tekkahm. Dee weens ohtru ne speedihb, ikweens staiga sawã kahrtã, un jebchu tee us bruunahm kristu, ffreees us muhreem, tee eekaphs nammdõs, tee nahf zaur lohgeem eekschã kã saglis. Winnas preekschã drebb ta semme, ta debbees trihz, faule un mehnes tohp aptumfschoti, un tahs swaigsnes atrauj sawu spohschumu.“ —

H. K—U.

* Stahstinsch.

Kahds semneeks eenahze pilfatã un fatappe kahdu refnu lungu. „Labbais, gohdigais lungs.“ fazzija semneeks, „woi Zuh man ne warretu fazz zihnt, kur sirgu-plazis irr?“ Tas lungs, kam schi usrunnaschana ne bija deefgan gohdiga, atbildeja: „Ko Tu fakki: „Labbais, gohdigais lungs! Es esmu birgeris un meisteris!“ — Ne nemmat par taunu, kad es pahrfattijees! Ne biju sinnajis, ka Zuh ne effect gohdigs labs lungs! atbildeja semneeks un pasmeedamees aisgahje. J. S—nb—g.

Sluddinafchanas.

Tai 5tã Aprila deenã f. g. Disch=Ismajas muischã (netah no Dohrbes pilfatina) notirrehs u h=trupi, kurrã wairafoblitajeem tifs pahredohtas dasch=daschadas leetas, probti: sirgi, gohwis, aitas, zuhlas, ratti, kammanas uu wiffadas zittas semmes darba leetas, tã fã arri gustu drabnas, mehbeles uu t. j. pr. 1

Disch=Ismaja tai 23schã Webrnari 1860.

Brambergamuischã pee Zalgawas labda jannã ebla, kas peederer Rentes kungam, no schi tohp isdohta. Skaidu sinu par to warr dabbuht pee 1

Bramberga muischas waldischanas.

Manneem draugeem un wafihstameem es daru sinanu, ka eesch mannas bohtes Janufohna nammã, Talfenẽ warr dabbuht wiffadas Calenderu tehrauda leetas, fã daschadas wibles, sabges, fihmestias, faltas, ehweles, dñikles un kahdas nekahdas zittas prezes. 1

Aug. Kochius.

Wiffadas ustizzamas prišchas dabrsu sehklas, uu dabrsueka kunga F. Henninga eesch Misputtes, warr dabbuht pirft: keepajã pee kaupmanna kunga Meier, Kuldigã pee kaupmanna kunga A. Lwin, Wentspille pee F. G. Zell kunga, Saldẽ tanni bohtẽ, fo Wirkau kungs turrejts, Talfẽ pee Mabna kunga un Misputtẽ pee kaupmanna kunga C. Wedner. Arridjan us wirs=peemimetahm weretahm warr apstelleht un tifs pagahdati tam, kas to grihb, wiffadi dabrsu fohli, un pišku krahmi, fã arri labpostu un zittu faknu stabdi. 2

Kahdã muischã ne zil tablu no Zalgawas, labda **fpišmanne** (jeb wirtschaptes gaspuscha), kurrã lab=

bas attestates, ka sawu ammatu proht, labbu weetu us Zurgeem 1860 warr dabbuht. Tai tahda peemel=dahs Zalgawã 1

Latweeschu Awischu nammã.

Tanni nakti no 17 us 18to Webrnari f. g. irr Leel=Berkenes Sihlu mahjãs weens bruhns (Zuch) sirgs, 12 gaddi wezs, pilniqs augumã, ar masu blefitti un rehti labbajã plezzi, no stakka isfagts un weena masa, wezza behra kehwe weeta atstahda. Tam, kas peerahda, kur to sagtu sirgu un to sagli warr dabbuht, Leel-Berkenes pagasta teefa **20 rubl. fudr.** pee=fohla, un tas, kam ta tẽ atstahda kehwe sagta buhtu, lai freidsahs pee schihs teefas peeteiktees. 1

Leel-Berkenes pagasta teefa tai 19tã Webrnari 1860. (S. W.) J. Dhsoling, pagasta wezzafajs. (Nr. 28.) Blumberg, teef. ftrihw.

Reprezzehths **Kutschers**, kam labbas attestates, labdã muischã ne zil tablu no Zalgawas us Zurgeem 1860 labbu deenestu warr dabbuht. Tai peeteizahs Zalgawã 1

Latweeschu Awischu nammã.

Sabilles pilfatina kursemmẽ jaunu tirgu ezeblu=schẽ. Scho tirgu turrehs 1mã un 2trã Majã deenã un schẽ tiffai no sirgeem un teltim nems masu tirgus nandu jeb tullu. 3

Swehideenã 13tã Merzi nosudde weens Klefch=ku suns Kihwes muischã. Kas scho funni no=dohs meschafunga muischã, jeb Kihwes meschafargam Nohnim, tas dabbuhs 1 rubl. pateizibas naudas. 2

Rabbibas un prezzu tirgus Kihgã tai 19. Merz un keepajã tai 19. Merz 1860 gaddã.

M a l f a j a p a r :	Kihgã.		keepajã.		M a l f a j a p a r :	Kihgã.		keepajã.		
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.	
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 175 lihdi	1	85	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dielses . .	—	85	1	—	
1/3 " (1 ") kweeschu 275 —	3	—	2	80	1/2 " (20 ") tabasa . .	1	—	1	30	
1/3 " (1 ") meeschu 160 —	1	65	1	70	1/2 " (20 ") schakitu appinu	2	75	2	30	
1/3 " (1 ") ausu . 115 —	1	25	1	10	1/2 " (20 ") schab. zuhl u gall.	2	60	2	—	
1/3 " (1 ") strau 180 —	2	—	2	30	1/2 " (20 ") trohna linnu	2	50	2	—	
1/3 " (1 ") rupju rudsu mitl.	1	70	1	60	1/2 " (20 ") bralka linnu	1	30	1	20	
1/3 " (1 ") bihdelet.	—	2	25	2	1 muzzu linnu sehllu . . 5 1/2 lihdi	6	25	5	—	
1/3 " (1 ") " kweeschu mil.	3	50	3	—	1 " fitku . . . 14 —	14	50	—	—	
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	2	15	—	—	10 puddu farkanas fahs . . .	5	—	4	50	
10 puddu (1 birkawu) feena .	4	—	3	50	10 " baltas rupjas fahs . . .	5	—	4	50	
1/2 " (20 mahrz.) sweesta	—	4	—	4	—	10 " " fwalkas " . . .	5	—	4	50

B r i h w d r i e k e h t .

No juhrmallas=gubernements aughtas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blacse, Jensor. Zalgawã, tai 21. Merz 1860. No. 48.

Uwischu

Basnizas

Nr. 12.

peeliffums.

finnas.

1860.

Jannas finnas.

Rijewas Gubernija arri fahtibas beedriba leelus fohfus us preekschu nemmoht, un mahzitaji no firde pee scha labba darba publejotees labbus, preezigus augfus zerredami.

Odeffas pilfatā, pee Melnas juhvas, tilke neseenn swehtdeenās fkohta cetaita, tur jaw taggad lihds 100 fkohtneeki, lam darbu deenās naw wakkas, mahjabs. Arri Weodosijas pilfatā tur pat preekschu Armeneru tizigeem meiteku fkohtu eerikteja, tur taggad jaw 23 fkohtneezes effoht.

Amerika. Bruhschu Lutteru basnizas-teefa us Brasilijas Keisera walski neseenn mahzitaju aisuhtija; jo tur Brasilijas Keisera jaw Lutteru basnizu uštaijijis un fkohtu eerikteja. Arri preekschu Rio de Janeiro Wahzu draudses Bruhschu waldifchana Luttera mahzitaju aisuhtijusk. Tā arween paldeews Deewam gaisma pleschahs. C. F. S.

Kristus debbes-braukschana, Swehta Garra isleeschana un pirma kristigu lauschu dshwofchana.

III.

Pirnu kristigu lauschu dshwofchana.

(Stattees Nr. 11).

Lai nahf tawa walsiba. — Deewa walsiba nahf gan bes muhsu luhgshanas no few paschas, bet mehs luhdsam schinni luhgshana, lai ta arriidjan pee mums nahf. Kā noteek tas? Kad mums tas debbesu Tehws sawu swehtu Garra dohd, ka mehs wiina swehtam wahrdam zaur wiinu schelastibu tizgam, un deewischiki dshwojam scheid laizigi un tur muhschigi.

Pirnee kristigi laudis dshwoja paganu starpā, bet wiinu dshwofchana bija prett paganu dshwofchanas kā gaisma prett tumshu, tā falds prett ruhktu. Nihlofchanas, gaitas, publeschanas tahs paschas paganeem kā kristiteem zilwekem, jo weeneem tikpat kā ohtreem maife bij japelu ar waigu fweedreem. Gattawa maife neweenam rohkā ne nahze, un behdas, fahpes, raifes weeneem tikpat kā ohtreem, bet tomehr warreja redseht leelu starpibu pee paganu dshwofchanas un pee kristigu lauschu dshwofchanas. Paganeem ne bij mihlestibas sawā starpā, un tur mihlestibas naw, tur wifs darbs gaukschi eet, wiffas behdas paleek gruhtakas un wifs zilweka muhschs tā kā tumshs. Mihlestiba weeglina katru nastu un preezina behdigu un nofkummuschu firde. Pee mihlestibas prahta kristigu zilweku warre pasiht. „Neds! kā zits zittu mihle, zits zittam firde preezina, zits zittam palihds gruhtumu panest, — wiini irr kā weena firde un weena dwehsele“ — tā tee pagani sawā starpā runnaja, un tahds mihlestibas spehks peewille dauds dwehseles pee kristigas draudses. Wiffi, kas bija tizigi, turrejabs lohpā un isdallija sawu fagahdu starp tahdeem, lam waijadriba bija. Arri sawu maifi wiini lause ar teem nabbageem un palikke peemihligi wisseem laudim.

Bet ta mihlestiba, to tee sawā starpā lohpe, winneem isplauke kā jauks seeds no tizibas spehka, kas wiinu firde bija, — un tiziba winneem wairojabs zaur Deewa wahrdem, zaur Deewa luhgshanam un zaur Deewa kalposchamu. Weenprah-tigi wiini pastahweja lohpā Deewa nammā, Deewu teikdami.

Neds, kristigs zilweks, kas tiziga Deewabihjiga dshwofchana irr, un mahzees tapat dshwoht un tapat darriht. Papreeksch mahzees Deewa wahrdos

jo tee irr wiffas tizzibas grunte; tee tewim rahda Deewu kà tawu tehnu, — Jesu Kristu kà tawu Kungu un meisteri un swehtu Garru kà tawu eepreezinataju un apgaismotaju. Deews tewim sawus swehtus bauflus dewis, — Jesus Kristus tewi weddis us tizzibas, mihlestibas un pasemmibas pehdahm — un tas swehtais Gars tewi aizina, apgaismo, swehti un usturr eeksch ihstenas weenigas tizzibas. Tizzibai pats dshwais spehks irr tawà aldsimmuschà un zaur Kristu ahaunotà sirdi, — un kad tawa tizziba spehzigga palikkusi, tad mihlestiba irr winnas augli. Bet ta mihlestiba tewim ne kous leclam un lepnam buht, nedf netaisnam un zeetam. Ta mihlestiba tewi padarrihs par pateesi kristigu zilweku, jo kristiga mihlestiba irr lehnprah-tiga, laipniga, pazeetiga; ta ne irr skaudiga, ne darra bshdibu, ne turrahs netikli, ne melle sawu paschu labbumu, ne apsklaistahs, ne dohma us kaimu; ta ne uspuhschahs, ne preezajahs par netaisnibu. Ta apklahj wiffu, ta tizz wiffu, ta zerre wiffu, ta panefs wiffu. (1 Kor. 13.).

Meld. Ta pestifchana pee mums nahf.

Ta pestifchana pee mums nahf
 No Deewa lehnprahstibas;
 Reweens ar darbeem pelniht wahf
 Preeksch sewim schehlastibas;
 Us Jesu ween mums jaskattahs
 Nr aztinahm tahs tizzibas.
 Winsch Pestitajs mums tappis.

Kristus preeksch jums irr zeetis un jums weenu preekschraakstu irr pamettis, ka jums buhs winna pehdahm pakkaf eet. Kas grehkus ne irr darrijs, nedf williba irr atrasta winna muttè. Kas lam-mahs tappis, ne atlammaja, un zeesdams ne fau-najahs, bet nodewe to tam, kas taifni fohda. (1 Pehtr. 2, 21—23.).

Tad nu juhs luhdsu, — falka Bahwils, — es faistihks eeksch ta Kunga, ka juhs zeenigi staigajeet pehz tahs aizinafchanas, ar ko juhs effect aizinati. Nr wiffu semmoschannu un laipnibu un lehnprahstibu; zits zittu panesdami eeksch mihlestibas. Un tschalli buhdami, ko weenadibu ta Garra fargahf zaur to faiti ta meera. (Ew. 4, 1—3.).

S—e.

Kahrlis Hugenbergers.

Weenpadesmità Merzi 1860 pawaddijam no Zel-gawas Bahzu basnigas nokuffufchu zekka-wihru pee duffeschanas, wezzu Ahrlawas mahzitaju **Kahrlis Hugenbergernu**. Zelgawas Latweeschu mah-zitajs turreja basnigà no altara libdsibu, peeminne-dams ar firfnigeem wahrdeem nelaika wezzu draugu, isflawedams winna gudru fapraschannu un usteif-dams winna leclu mihlestibu, ar ko winsch wiffu Latweeschu tautu mihlestis. Pee kappeem Salkas-muischas mahzitajs Latweeschu beedribas wahrda wezzam aisgahjuscham tehnam labbdeenas atdewe un peeminneja wiffu to labbumu, ko nelaiks sawai wezzai draudsei un faweem peederrigeem darrijs. Lai nu winna meefa dufs eeksch Deewa meera! Garru behdu zekku winsch staigajis un winna kah-jas bij nokuffufchas, tohs kalnainus un erschkainus pasaules zekus tezzedamas. No 76 gaddeem ne-laikim wairaf ne truhle, kà 3 neddelas; garrais brihdis, ko tas Kungs winnam dewis dshwoht! Ko zilweks wiffu eeksch til ilgeem gaddeem warr peedshwoht! Was labba, dauds launa! — Kuldi-gà nelaiks Hugenbergers irr dsimmi; Rindes mah-zitaja muischà winsch usaudsis un fshlahks no ne-laika Prahwesta Hillnera. 1800 pirmà gaddà winsch aisgahje us Wahfsemmi studeereht un dauds augstas fshlās irr mahzijeos mahzitaja ammatà. Deews K. Hugenbergerni bija ar gudru, gaischu fapraschannu baggati apdahwinajis un pats arri pehz mahzibas dshdamees, Kahrlis Hugenbergers bij is-pufshlohts ar gudribu, gan eeksch debbesu walstibas leclahm, gan dshli mahzihks eeksch zittahm garrigahm gudribahm un mahzibahm. Pehz 3 gad-deem atnahje us tehwa-semmi atpakkaf. Kahdus 10 gaddus tad mahzija behrus pee augsteem fun-geem. 1814kà gaddà winsch par mahzitaju pee Ahrlawas un Nupes draudses tikke aizinahks un 18 Oktoberi eefwehtihks. 37 gaddus winsch tanni draudse irr strahdajis eeksch sweedreem sawa waiga. Hugenbergers naw sawu darbu strahdajis par garru laiku, bet ko winsch nehmahs strahdahf, tam bija ja-eet us preekschu. Dauds labbu fehllu winsch fehjis, zitteem plauschannu atfahdams. Pateesi! wehl taggad dauds no Ahrlawas draudses lohjektkeem sawa wezza mahzitaja stiprus wahrduus un fshdru

wallogu peeminnehs. 3 gaddus nelaiķis Prahwesta wectneeks bijis. Bet, kur strahdneeks no firde strahda, tur smaggas nopuhššanas ne truhst. Dauds behdas eekš teem 37 gaddeem arri redsejis. Nemeera laiki zehlahs, un bij daschadas fajulščanas. Mihla laulata draudene ar nahwi aišgahje un winnu atstahje weenu ar septineem behrineem; un wehl daschadas grubtas pahrbaudiššanas Deews winnam peesuhstija. Bet winsch ne peekuffe sawa garrā, bet strahdaja ar drohšču prahtu ta Kunga wihna kalnā. Zhpaschi irr flawejama ta mihlestiba, ar lo winsch Latweešču tautu un Latweešču wallogu mihlejis. Winsch fauzahs patš: „Latweešču mihlotajs.“ Ar wissu spehlu un no wissas firde winsch dšinnahs mihleem Latweešceem zaur wahrdeem un raksteem palihdseht pee tizzibas un faprasšanas tikt. Latweešceem par labbu winsch farakstija schihs grahmatas: „Derrigs laika kaweklis“ „Leclais Kristaps, jeb Kristus nessejs.“ Wehl jo leelakais meisteris winsch bijis pee garrigu dseefmu farakstiššanas, un warbuht eekš Kurfemmes un Bidsemmes ne atraddihs tahdu meisteru pee garrigu un laizigu dseefmu isgudrošanas un pahrtulkšanas, kā winnu. Dauds dauds par winna dseefminahm preezajuschees un Deewu flawejuschi, kas zilweklam tahdu gudru faprasšanu dewis. Winna dseefminas lassidami, mehš ilgi wehl sawu wezzu draugu peeminnešim.

No ta leela darba, kas nelaiķa Hugenbergerim sawa leelā draudse bija jastrahda, nokuffis no daschadahm behdahm pahruents, muhsu Kahrlis Hugenbergers 1851mā gaddā sawu weetu un draudsi atstahje un atnahje ar ohtru feewu, lo bija gaddu pehz pirmas feewas aiseešanas, apnehmis, us Zelgawu dšihwoht. Bet ne buhs dohmaht, ka wezžais nu jaw wissai meerā dewees! Al nē! Gandrihs lihds beidsamai stundai winsch strahdaja Latweešceem par labbu. Latweešču beedriba winnu eezehle us trim gaddeem par sawu Presidenti. Zelgawā dšihwodams winsch farakstija: „Kapeika grahmatinas no Amburgas 1—6 Num.“ Gahjeja zeksch us laimi, „Bruktes frohnis“ un tad wehl daschadas Wahju un Latweešču grahmatas. Geksch beidsameem 3 gaddeem nelaiķis dauds meesas wahjibu zeetis un daschu reisi winna dwehsele smag-

gi nopuhstahs preekšč Deewa. Kahdas deenas preekšč sawas aiseešanas winsch wehl baudija šwehtu meelastu un zaur sawa mihla Kunga un Pestitaja schehlastibu stiprinajahs beidsamā grubtā zihnischana un fataisijahs us to debbes dšihwi. Septitā Merzi Deews winna dwehsele no tahs mahlu buhdinas atpestija. Un tu Ahrlawas draudse, kad schohs wahrduš laffi, fanemm sawas rohkas un luhdsi Deewu, ka Deews tawa nelaiķa ganna dwehsele ar sawu preeku meelatu debbesis. Tu ne warrejis sawu wezzu Deewa kalpu, kas til ilguš gaddus tewim kalpojis, pawaddiht pee dusešanas semmes klepi, tad nu pawaddi winna dwehsele ar tawahm luhgšchanahm preekšč Deewa schehligu waigu, un lai ta fehla, lo winsch no Deewa wahrda tawā firde fehja, ne suhd, bet seed un augtus nesh us muhschigu dšihwoščanu.

H. R.

Wakkara flawas = dseefmas Sawojas semmē.

Sawojas semmē, kur lauzineeki wissi irr ganni un pa kalneem isklichdinati dšihwo, irr tas teizams eeraddums, wakkards faulei no-eijoht, kad beidsami starri kalnus apselti, radšinus nemt un „Kungs Deews mehš tewi flawejam,“ puhst. Wissi kaimiai preekšč sawas buhdas durwim rindā stahwedami to meldinu puhsch un tā pušs stundu ta dseefma pahr wisseem kalna galleem dširdama. Pehz pabeigta meldina wissur šwehts kluffums. Wissi zeppures nonehmusch, nometahs us zekkeem Deewu luhgt. Kad jaw tumšums kalnus apsedš, tad no jauna atflann radšini wisseem labbu nakti wehledami un nu meerigi katris eet sawā buhdā, apgulstahs salmōš un isdušs no deenas darba un publina.

J.....i.

Kursch lanjahs pahrgreest un kursch nē?

Ja dwehsele atstihst un dabbu manniht, weenu ešam no tahm apalloschahm un zaur paschu wainu pasudduschahm awim, tad ta pa 8 deenahm tahlaku tiklusi ne kā zitta lahda, kas kā Latta feewa par fahls stabbu palidama stary Sohdomu un Mamre stahwoht, stahw un kusteht ne palustahs. Ja Dee-

wa kalps tahdu dwehfeli, kas Deewa wahrduš dšir-dejuš, bet ne buht naw pahrdohmajuš un wehrā likluš, gribb pawiltt pa ſchaureem wahrteem, tad ſchi kà nejeħga ſtuhrgalwigs ſirgš ſpere un turrāħš prettim ar kaħjahm un mehli. Deewš lai runna, kà ar peħřona ruhľřhanu itt baħrgi, lai pahrmah-za ar garra ſohbinu, tad wehl tahdš ween doħma: Bitti jo ſlikti pahř manni! Woi tahdeem ſahles buħš? Ne tiħzu. Tiħkai kad zilwekš no ſirdš gau-dahš un iħ teem dšikumeem nopuhřchahš: „Man-nai dwehfeleri ſlahpřt peħř meera.“ Ğſaij. 38, tad paſiħřt, tad klaufā ganna baľfi, tad eet pakkaľ ſa-wam waddonam un koħpejam, kà leħuš un pade-wigš jeħriňř un to darriħš ar ſahpigu, paſemmi-bu un ar labbu praħtu ja tiľ waddoňš irr iħřtenš gāňš un naw derreħřtš gāňš. Ja tà irr, tad awš jeħriňř dřiħř panahl toħš jeľľuš un tahš gan-nibaš ta Wiſſaungřtaľa ganna un dabbuħř prařt un labbi iſřchřřt to barribu itt tāpat kà to noproħt weenš praħwš un uřtiħziħš un pahřbaudiħřtš loħje-ľliš tahš Jeřuř meefāš. Ru—m.

➔ **Janna graħmata.** ➔

„**Deelajš Kriřtāpš**“ jeħ Kriřtuř = neľ-fejř. Šweħta paľaħina no nelaiķa Ğħrelawāš

māħitiķa **Kāħřka Ğugenbergera**. Ğādoħřtš no Latweeřřu draugu beedribaš. **Ğħtra driľķe**. Ğiħgā, druľķahřtš pee **W. Ğ. Ğāķera** 1860. Maľ-ľa 10 kap. ř., un dabbuķamš pee wiřřeem graħ-matu pahřdeweķeem un Latweeřřu Ğwiřřu namnā, Ğelgawā. (47 lappāš).

Pař řchō graħmatinu daudř naw jaľakķa, jo ta irr no weħza ſinnama dřeefřmu meiřřera řaraľřtiķa; un ta labba, to jaw warr redřeħt no tam, řa piř-mo driľķi aħřri tāndiř iſpiřřuľřři. S—j.

Ğluddinaľřhana.

Tāni nakti no 25ta uř 26to Maķi ř. g. irr **Ğewa-deř** kroħdřřneefam no gānnibaħm noľagřř řarķan-bruħňš ehřřeľš, (wiľdeķā leelumā), řam řarri labbaķā puľřē, maľa baľta řiħme peerē un diwař řiħmiķe ředulķāš weetā; ehř-řeľš 5 gāddi weħř un ľiħdř 80 ruľķ. weħřřš. Tān, řař pař to řagtu řirgu jeħ to řagľi řlaidřu řřānu warr doħt, řohľa Ğiřpuķteř pilleř paģařta teefā 15 ruľķ. řudř. pa-teizibaš naudaš. 2

Ğelgawa.

Zeeniģš Latweeřřu Ğwiřřu aģaģħdataķš **Ğħul-ķa māħitiķāř aiřreiřoķa Ğtā Ğuħni**, no riħta, uř **Wāħřjemmi**. —ľb.

Lābbibaš un preħzu tiřguř Ğiħgā tai 4. Ğuni un Ğeepāķā tai 4. Ğuħni 1860 gāddā.

Maľľaķa pař:	Ğiħgā.		Ğeepāķā.		Maľľaķa pař:	Ğiħgā.		Ğeepāķā.	
	ř.	ķ.	ř.	ķ.		ř.	ķ.	ř.	ķ.
1/3 Ğřeħew. (1 puħřu) rudřu 170 ľiħdř	1	90	1	90	1/2 puħřu (20 māħřz.) dřeľřeř	1	10	1	—
1/3 " (1 ") řweeřřu 300—	3	40	3	—	1/2 " (20 ") tabaľa	1	20	1	30
1/3 " (1 ") meeřřu 170—	1	75	1	80	1/2 " (20 ") řeħřřiħtu appinu	2	80	2	—
1/3 " (1 ") auřu .	1	20	1	15	1/2 " (20 ") řeħř. Ğuħřu gāľľ.	2	50	2	20
1/3 " (1 ") řřnu 200—	2	30	2	—	1/2 " (20 ") kroħřna ľinnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") ruľřu rudřu miľľ.	1	80	1	85	1/2 " (20 ") braľķa ľinnu	1	25	1	30
1/3 " (1 ") biħdeľet.	2	60	2	70	1 muħzu ľinnu řeħřľu . . . 5,25 ľiħdř	5	50	5	—
1/3 " (1 ") řweeřřu miľ.	3	60	3	25	1 " řiľķu . . . 9,00 —	9	50	8	50
1/3 " (1 ") meeřřu puķřaim.	2	30	—	—	10 puħřu řarķanař řahľř . . .	4	80	4	50
10 puħřu (1 biřřānu) řeena .	3	50	—	—	10 " baľtař ruľřjař řahľř . . .	4	80	4	50
1/2 " (20 māħřz.) řweeřřa	3	60	3	—	10 " " řmaľķař " . . .	4	80	4	50

Wriħw driľķeħt.

No Ğuħřmaľľař-gubernementā augřřař walďiřřanař puľřē: **Ğollegēnřaħř Ğ. Wlaeře**, řenřor. Ğelgawā, tai 6. Ğuħni 1860. No. 98.

Uwischu

peeliffums.

Missiones

S i n n a s .

Nr. 12.

1860.

XXXVII. Par Deewa walstibu paganu starpâ.

11. Awrikas wakkara-puffes malla.

(1)

Dahw. dseesm. 68, 32. Ta Mohru-semme steigfees fawas rohtas us Deewu isstcept.

Ur Deewa paligu atkal effam to fwehtu laifu peedsihwojuschi, kurrâ ar preeku dabbujam atgahdatees, ka ta Kunga apfohlischana irr peepildita, ko winsch wezzu wezzôs laifôs zaur Joëla ta Praweescha mutti lizzis sluddinaht: „Es sawu Garru isleeschu pahw wissu meesu“ (Joël. 2, 28). Mihlus waffaras fwehtlus atkal effam pahelaiduschti. Un kâ taggad pawaffara laifâ, kur ween sawas azjis pazellam, jauns dshiwibas spehks rahdahs, wiffas ptawas, lauki, krumi un lohki no jauna sekk un preezigi plaukst, un wissur skannas balsis dsirdamas, kas sinnoht un nesinnoht sawu rad-ditaju flawe un teiz, — tapat arri eelsch gar-rigahm leetahm pawaffars irr atnahjis, ta Kunga walstiba pleeschahs semmes wirfû, ta Kunga Gars nahk ar dshiwibas spehku pee teem, kas grehlos kâ kâ nomirruschi un pasudduschti. „Jo Es leeschu uhdeni us teem istwihkluscheem, un strau-mes us teem iskaltuscheem. Es isleeschu man-nu Garru us tawu dshimmumu, un mannu fwehti-schanu us taweem behrnu behrneem, ka tee salkohs kâ sahle, kâ tee wihtoki pee uhdens-strautim“ (Esaij. 44, 3, 4). Tâ tas Kungs irr fazzijis. Un schee wahrdi jo deenas wairak peepildahs, kad apluhko-jam tahs tahkas paganu semmes, kad pawaddam tohs Ewangeliuma wehstneschus us winnu grub-teem un tomehr no Deewa apfwehtiteem zelleem.

Kad winnu reisi jums, mihtee missiones draugi, stahstijam par Madagaskares fallu, kur gan puh-linu un behdas deesgan dabbujam dsirdeht, kur mums pehz muhsu ihfa prahta liffahs, ka ta fw. Garra spehks wehl ne warrejis pahw warreht to paganu tum-fibu un sirds-apzeetinaschanu; tad schoreis jums par eepreezinaschanu atkal warram stahstiht un rahdiht tahdu mallu, kur gohds Deewam winna Gars jo spehzigi strahda un isdohd no pascheem teem tum-schateem paganeem auglus tahs taifnibas. Es schoreis juhs weddischu us leelo Awrikas semmi, to semmi, kurras eedsihwotaju leelaka puffe irr no Kama, Noasa widdeja dehla, ziltz zehlupees. Us scheem laudim gull lihds schai deenai wehl tee lah-sti, no kurreem laffam 1 Mohl. gram. 9, 25: „Nolahdehts laid irr Kanaans (Kama dehls), tam buhs sawu brakhu kalpu kalpam buht.“ Pehz wehl dabbusim redseht, zil gruhti schee lahsti parahdahs pee scheem paganu laudim, ko nosauz par Moh-reem, Nehgereem, jeb melneem zilwekeem, ar kur-reem jaw weetu weetahm dabbujam eepashtees, kad jums stahstijam par Bakkar-Indiju (skattees Latw. Aw. 1867 Nr. 20 u. t. j. pr.) un par Deenas-widdus Awriku (skatt. Latw. Aw. 1857 Nr. 26 u. t. j. pr.) un par Saun-Dlanti jeb Australiju (skatt. Latw. Aw. 1857 Nr. 42 u. t. j. pr.). Schoreis nu grib-bam juhs peewest atkal pee scheem melneem zilwekeem un ihpafchi turp, kur winnu ihstena tehwu-semme, no kurras wissuwairak tee nabbaga Mohru-wehrgi tohp iswesti, kas wisseem kristiteem par kaunu wehl schodeem tohp turreti Amerikâ un zittas semmes. Nehs ar winneem no jauna gribbam eepashtees, lai ar preeku dabbujam sinnaht, ka teescham jaw sahlahs peepilditees ta praweescha wahrds, ko scho-

reis faweem stahsteem par wirsrahtu liffam, tas wahrds: „Ta Mohru-semme steigfees fawas rohkas us Deewu issteept.“

Gr.

(Zurplifam wairaf.)

Sinna par palihdsibas-lahdi preeksch wiffas Luttera draudsjes Kreewusemmé.

Mihkti tizzibas brahli Widsemmé un Kuresemmé, mihkti Awischu lassitaji pa wiffahm mallu mallahm!

Ar leelu firdspreeku effam lassijufchi muhsu mihkás Latweeschu Awises, zil dauds firdis Deews tas Kungs isgahjufchá gaddá pamohdinajis, fawas dahwaninas uppureht preeksch Deewa walstibas us-taifichanas. Brahliga mihlestiba irr fawu rohku sneegufi gan turu, gan tahlú: tu w u, kad zaur Bihbeles wairofchannu gahdaja, lai Kristus wahrds baggatigi mihkt muhsu starpá; — tahlú, kad palihdsjeja isfuhtiht Deewa sweijneelus, tohs mihktus missionarus, kam ar Deewa wahrda tihklu nabbagus paganus buhs wilkt pee Deewa walstibas swehtigeem krasteem. Wehl atlikke zitti, kam muhsu palihdsibas waijadseja un kam to ne leegufchi, bet ar dedfigu garru pasneegufchi effat: schee irr mums tu w u, jo tee irr muhsu tizzibas brahli, — un to-mehr wiffai tahlú, jo tee dsihwo un zeesch Nihsta-Sibirija. Lihds schim bija schee nabbagi behdu brahli glufchi tá ká aismirski; — un woi tas preekschjahs meefai, fawus paschus lohzehtus aismirski? Woi mums naw wehlehts, to labbu passtrahdaht pee wisseem, bet wiffuwairaf pee tizzibas brahleeem? Un woi atkal ne fakka Deewa wahedi: ja kas fawus peederrigus un wiffuwairaf fawu faimi ne apgahda, tas to tizzibu irr aisleedfás, un niknaks ne ká kahds netizzigats (1 Tim. 5, 8.)? Tadeht Deewu teizam un flawejam, kas muhs skubbinajis apgahdaht fawus peederrigus, prohti tohs, kas lihds ar mums peederr pee Kristus swehtas meefas, pee muhsu mihlas Luttera draudsjes, pee Deewa namuna un faimes (Ewes. 2, 19). Scho swehtu tizzibas un mihlestibas darbu effam eefahlfufchi strahdaht pee teem tizzibas brahleeem, kas bija tee wiffuwehlatée no mums, tadeht ka winnu

truhkums bija tas wiffuleelafais, un tadeht, ka winnu behdas mums firdi nospeede. Un arri us preekschu gribbam winneem labpraht palihdscht, sinnadami, ka winnu truhkums naw tahds, kas ar reisi buhtu ispidams; un winni gan laifam bes muhsu palihdsibas nefad ne warrehs isitkt. To-mehr, mihli tizzibas beedri! mums naw japeemirski, ka ne ween Nihsta-Sibirija tahdi nabbagi, atstahti brahli dsihwo, kam leels truhkums jazeesch eelkeh garrigahm leetahm un ja-isteek bes mahzitaja, bes skohlahm, bes basnizahm; arri Wakkara-Sibirija un wiffupahr leelas Kreewusemmes irr isklidufchi un isklaisiti Luttera draudsjes lohzehtli, kam skohlas truhkt un basnizás; un mahzitaji pahreleku mas, kas tohs mallu-mallás apraudsiti. Schee muhsu tizzibas brahli naw nu gan tik leeli tufschineeki, ka tee nabbadfini, kas us Sibiriju aisdsihtli; bet winnu skaitlis irr tik mas, ka ne spehji un ne spehji fawu ihpaschu mahzitaju usturreht, neds par kahdu basnizinu un skohlu tá, ká waijadfigs gahdaht. Tá tad winni zaur Krohna palihdsibu par gaddu woi pufs gaddu reisi dabbu fawu mahzitaju sagaidiht, — prohti tahdu mahzitaju, kam wiffu Guberniju, jeb diwi, trihs un wehl wairaf Gubernijas weenam pascham ja-afkohji. Tá tam Luttera mahzitajam, kas Nowgorodé dsihwo, irr jabrauz afkahrt pa tahm Gubernijahm: Nowgorod, Kostroma, Jaroslaw, Dlonoz un Wologda, un schis wianna braufums isnefs if gadslahrtá kahdas 5 tuhlfstoschas werkes, un wehl wairaf. Un nu gan paschi fapratiseekt, zil lohli mas winsch paspehji gahdaht par tahm dwehselehm. So par wiffu gaddu tikkai weenu reisi dabbu redscht. Té nu gan buhtu waijadfigs, ká wiffumasaf katra Gubernija fawus ihpaschs mahzitajis strahdatu. Bet kas tohs usturrehs? Tahs draudsites paschas ween to nebuht ne paspehtu, jo schinnis peezás Gubernijas kohpá naw wairaf, ká tikkai diwi tuhkt. dwehseles, ar leeleem un maseem; un ja tee nu gribbetu peezi mahzitajus few turreht, tad buhtu no illatras dwehseles jamalka pa 2 lihds 3 rubeleem if no gadda, bes tahm mahzitaja mahjahm, kas buhtu jataifa. Un fur wehl paleel basnizás, kas buhwejamas, — zil tahs wehl nemalkjabs! Un zil naw winnu starpá tahdu nabbadfinu, kam mas ween irr, so doht: saldati,

deenestneeki u. t. j. pr. Tad nu gan noprohtam, ka schee muhfu tizzibas brahli pee labbasas dwehsetu aplohpschanas nelahda wihse ne warr tift, ja mehse winneem atkal ne nahkam paliga, prohti, ne tikkai mehse Kursemneeki un Widsemneeki, — bet schee jafabeedrojahs wisseem Luttera draudses lohzekeem wiffa platta Kreewusemmé, un katram japalihds, zil Deews spehla un preeka us to dewis. Kad wiffi ta darriim, tad gan redeseet, kahda Deewa swehtiba no tahda darba isnahk. Tadeht nu muhfu Luttera draudses preekschneeki un tehwi jau fenn scho leetu pahrdohmajuschu un pahrspreeduschu, ka gan teem atstahkeem, pa wiffu Kreewusemmi iskaisiteem brahkeem warretu palihdsibu pafneegt; — un 1858ta gadda winni muhfu wiffuschehligu Keiseri luhguschu, lai palautu mums Luttera tizzigeem tahdu krahshanas lahdi eezelt, kur wiffi Lutteri warretu salikt sawas mihlestibas dahwanas, un no kurras warretu palihdsibu fneegt teem, kas ne spehji weeni paschi sawu garrigu aplohpschaneu few sagahdaht. Schehligais Keisers to leetu ar preeku atwehlsjis, un irr apstiprinajis tohs likkumus, ka ta palihdsibas nauda krahjama un waldama. Zaur scheem likkumeem schi leeta nu ta irr eegrohsita: Behterburga irr eezelta kahda beedriba, kur preekschschedajis ar 12 peeschdetajeem, weenu rentmeisteri un weenu sikkettri kohpa. Kahds darbs tad nu schai Behterburgas bedribai? Tai ja ismekle un ja isklausa, kur gan tai platta Kreewusemmé muhfu tizzibas brahkeem buhtu pats seelakais truhkums; kur jagahda winneem to waijadfigu palihdsibu. Bet ar ko gan palihdschis? Kur-nems, ar ko gahdaht basnizu, ussureht kahdu mahzitaju, u. t. j. pr.? Winni usajinahs, — un jan irr usajinajuschu — wiffas muhfu tizzibas draudses, lai nahk paliga, lai samett mihlestibas dahwanas! Schi Behterburgas beedriba irr tad nu ta augstaka, ta galwineeze; winnu sanz par General-Komite, un winnas balfs lai sneeds lihds wiffahm Kreewusemmes rohbeschahm. — Winnai ta ka par rohkasmeitahm buhs nu wiffas tahs beedribas, kas wiffas tammis pilsehtas ezeklammas, kur basnizas teefas atrohnahs. Schihm paliga-beedribahm ja isklausa katrai sawa aprinki, kur waijadfiga buhtu palihdsiba; tapat arri winnahm jastun par tahm dahwa-

nahm, kas aprinki fakrahtas, tahs jafanemm un jafuhda us augstako beedribu Behterburga. Tahdas paliga- jeb aprinka-beedribas (Bezirks-Komite) buhs astonas, — jo astoni basnizas-teefas aprinki irr Kreewusemmé: Behterburga weena, Maslawá weena, Rehwele diwas, Rihga diwas, Zelgawá weena un Ahrensburga (Sahmu semmé) weena. Schihm paliga-beedribas tad nu fanems tahs dahwanas, ko ikkatra draudse samettihis; bet draudses paschás mahzitaji, Leekungi, pehrminderi, jeb arri zitti draudses lohzekei, kam Deews dohs preeku un spehku scho darbu strahdaht, salassihis tahs mihlestibas dahwanas.

Labprahrtigi deweji warrehs nu us diwejadu wihsi scho sawu mihlestibas darbu isdarriht: woi ta, ka schee usdohd sawu mahrdu, lai mahzitajis jeb pehrminderis to ceraksta kahda ihpascha grahmata, ar to sinnu, ka apnemmahs iknogaddus maksajt tik un tik, woi nu 3 rubelus, woi 2 rubl., woi 1 rubeli, — ka katram prahts un eespehshana to wehle; — jeb ja kam schi mohde ne patihk, tas arri warr sawu dahwanu iknogaddus, zil katru reisi pats nodohma, tapat ween eedoht. Bet lai nu neweens ne dohma, ka te tikkai leelas dahwanas ween fanemsim! Ne, bet arri paschu wiffmasako dahwanu ar preeku likkim pee tahm seelakahm klah, un neweenu grassu ne smahdesim, ko nabbags skohlas-behrninsch atnessihis, jeb kahda nabbaga atraitnite woi kalponite no sawas nabbadsibas Deewam uppurehs; jo mehse sinnam, ka muhfu Pestitajam tahdas dahwanas no nabbadsinu rohlahm un labprahtigahm sirdim pah wiffahm tahs mihlakas irr un ka winsch baggatigi tahs swehti. Tad lai nu darram, mihli tizzibas brahli, ka sw. Pahwils mahza, lai uppurejam (2 Kor. 6, 7.) ikweens, ka tas sawa sirdi apnemmahs, ne ar skummibu, nedf preepschis, jo preezigu deweju Deews eemihl. Lai tas Kungs dohtu wiffseem Luttera draudses lohzekeem buht par tahdeem preezigeem dewejeem, tad schi leeta, ko taggad eesahkam Deewam par gohdu un muhfu nabbageem tizzibas brahkeem par ustaischannu, teescham labbi isdohsees un pilnigus auglus nessihis. Bet lai nu arri neweens ne atraujahs, — lai uppure kaut arri zil masu dahwanu; jo kad ikkatris Latweets tikkai weenu paschu sudraba kapeiku

ilgadsfabrtā dohtu, — woi finni, zīt jau fanahktu no Latweescheem ween? Tas istaistū kōpā 870 tuhkstōchi kapeikas, jeb 8700 rubl. — no Latweescheem ween, un tā jau buhtu freetna nauda. Bet kad nu sīnam, ka Deewam schehl daudsi fawas sirdis un rofhas labpraht ne atwerē preeksch Deewa walstibas waijadfibahm, tad lai tee jo ruhpižaki strahda, kam Deews us tahdu fwehtu darbu sirdis atwehrs; un mehš stipri zerram un tizzam, ka arri Latweeschu starpā atrasseš tahdi fainneeki, itt ka jau Iggauāds tahdi atradduschees, kas apnehmuschees pee trim rubeeem par gaddu schai palihdsibas lahde eemakfah. Lai Deews fwehti wissus dewejus un wissas dahwanas fawai walstibai par uštaišchanu, muhsu nabbageem tizzibas brahkeem par dwehseku preeku. Lai Deews palihds, ka no muhsu dahwanahm warretu uštaišt daschu jauku bairižu un skohlu, ka warretu zaur muhsu palihdsibu fuhtht akstahkeem tizzibas brahkeem daschu Deewabihigi mahzitaju un skohlmeisteri!

Wehl peemīneschu, ka schur un tur tahs beedribas, pah kurrāhm runnajušchi, jau pilnigi eegrohsitas. Patti augstaka, jeb wirs-beedriba Pehterburgā (Central-Comitē) irr pagahjušchā 1859tā gaddā, 19tā Aprili eezelta; winnas preekschfehdejais irr kahds no pascheem wisaugstakeem karra-luggu wirsnekeem, Barons von Wrangel; starp teem 12 direktoreem jeb peefehdejajem irr arri Pehterburgas Latweeschu draudses mahzitajs Richters, un zittfahrt Krimmuldes, pehz tam Mas-Salazess un taggad Pehterburgas mahzitajs Bäckmanns. Schehligs Keisers par palihdsibas-lahdes pahrstahwetaju irr eezehlis fawas paschas brahleses wihru, to Erzogu Georgi no Meklenburg-Strelizes. Schee lungi nu tulih, kad bija fanahkuschi, Aprila mehnesi, eesahle arri fawu darbu strahdaht; dahwanas falasija paschā Pehterburgā lihds 9 tuhkst. rubl.; arri no Zelgawas un Kuldigas essohht kahdas dahwanas turpu aisfuhthtas. Tulih arri tizzibas

brahki no daschahm Kreemusemmes mallahm palihdsibas melleja; un diwahm draudsehm warreja Pehterburgas wirsbeedriba wiinu wehleschanas peepildih. Ta pirma draudsite, kas tahdu palihdsibu dabujusi, irr Berdianskas pilsehtā, pee Alowas juhras; kahdas 40 Luttera tizzigas pamilijas jeb faines tur dshwo un jau senn pehz ihpascha mahzitaja un pehz skohlas ilgojabs. Paschi jau bij eesahkuschi mahzitaja muishu un skohlu zelt, bet kad nu paschi ween ne spehje to darbu pabeigt, tad prassija un dabuja palihdsibas no Pehterburgas. Ta ohtra, kurrā palihdschts, irr nabbaga Skohdu draudsite Leischos. — Tad nu arri jaw kahdas paliga-beedribas pehrnājā gaddā irr eegruntejuschahs un eesahkuschahs tiklabbi tahs daschadas waijadfibas ismekleht un tahlaki sīnamas darriht, ka arri paschas dahwanas jau falasihht. — prohti: Maslawā, Nehwelē, Pehterburgā un Mihgā. Lai nu Deews tas Rungs palihds wisseem teem kungeem, kas irr apnehmuschees pee scha mihlestibas darba puhletees; un lai Deews mums wisseem dohd preezigu garru us palihdseschānu, us dahwanu pasneegschānu un us aisluhgischānahm; un lai wissi allaschin peeminnā turrām tohs Deewa wahrduš, Gal. 6, 9 un 10: Tad nu lai mehš labbu darridami ne peefuhstam. Tapehz, un kamehr mums laiks irr, lai mehš to labbu pastrahdajam pee wisseem, bet wiswaitak pee teem tizzibas draugeem.

R. B.

Sluddinaschana.

Tannt nakti no 25ta us 26to Maiji f. g. irr Gewades krohdsineekam no gannibahm nosagts farlan-bruhns ehrlsels (widdejā leelumā), kam farri labbajā puffē, masa balta sīhue peerē un diwas sīhmites sedulkas weetā; ehrlsels 5 gaddi wezs un lihds 80 rubl. wehrts. Tam, kas par to sagtu sirgu jeb to saqli slaidru sīnu warr doht, sohla Alspuntres pilles pagastā teefa 15 rubl. sudr. pateizibas nandas.

1

B r i h w d r i e s e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Kollegienrath G. Blaesē, Zensor. Zelgawā, tai 14. Iuhni 1860.